Ανάπτυξη της Βασικής Έρευνας στην Ελλάδα: Εθνική Στρατηγική και Ευρωπαϊκή Προοπτική

Το 7ο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο έρευνας και η εφαρμογή του στην Ελλάδα

Ιάκωβος Α. Βασάλος
Ομότιμος Ερευνητής ΕΚΕΤΑ

Εθνικό Κέντρο Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης (Ε.Κ.Ε.Τ.Α.)

Τ.Θ. 361, 570 01 Θέρμη, Θεσσαλονίκη

Περιεχόμενα

- 7ο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Έρευνας
- Ελληνικές θέσεις
- Εφαρμογή του 7ου ΠΠ στην Ελλάδα
- Εκτίμηση για την Ελληνική Συμμετοχή

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

- Συνεισφορά στους στόχους των πολιτικών της Ένωσης
- Ευρωπαϊκό ερευνητικό δυναμικό
- Ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία

ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Μάρτιος 2006

- Συνεργασία
- Ιδέες
- Άνθρωποι
- Δυνατότητες

ΤΟΜΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Μάρτιος 2006

- Υγεία
- Τρόφιμα, Γεωργία, Βιοτεχνολογία
- Τεχνολογίες Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών
- Νανοεπιστήμες, Νανοτεχνολογίες, Υλικά και Νέες Τεχνολογίες Παραγωγής
- Ενέργεια
- Περιβάλλον
- Μεταφορές (συμπεριλαμβάνεται η Αεροναυτική)
- Κοινωνικό και ανθρωπιστικές επιστήμες
- Ασφάλεια και Διάστημα

‘Cooperation’: Implementation

- Under each theme there will be sufficient flexibility to address both *Emerging needs* and *Unforeseen policy needs*
- Dissemination of knowledge and transfer of results will be supported in all thematic areas
- Support will be implemented across all themes through:

Collaborative research
(Collaborative projects; Networks of Excellence; Coordination/support actions)

Joint Technology Initiatives (Article 171)

Coordination of non-Community research programmes
(ERA-NET; ERA-NET+; Article 169)

International Cooperation

Funding Schemes

Μάρτιος 2006

1. Collaborative projects *(Cost basis: Eligible, Flat rate or Lump sum)*

- Trans-national consortia
- New knowledge, technology, products or common resources for research
- Size, scope and internal organisation of projects can vary

2. Networks of Excellence *(N.B. Lump Sum Funding ONLY !)*

- Joint programmes by organisations integrating activities in a given field
- Longer term co-operation
- Formal commitment to integrate resources

Funding Schemes

Μάρτιος 2006

1. Collaborative projects *(Cost basis: Eligible, Flat rate or Lump sum)*

- Trans-national consortia
- New knowledge, technology, products or common resources for research
- Size, scope and internal organisation of projects can vary

2. Networks of Excellence *(N.B. Lump Sum Funding ONLY !)*

- Joint programmes by organisations integrating activities in a given field
- Longer term co-operation
- Formal commitment to integrate resources

Funding Schemes
continued

3. Coordination and support actions
   - networking, exchanges, trans-national access to research infrastructures, studies, conferences, etc.
4. Individual projects *(Basic research via ERC…)*
5. Training and career development of researchers
6. Research for the benefit of specific groups (in particular SMEs such as CRAFT – Feasibility Aw. reintroduced)

Generally based on calls for proposals

Technology Platforms ("TPs") and JTIs ("Art. 171")

Μάρτιος 2006

- Bottom-Up Approach with **Industry in lead**
- Wide Stakeholder Involvement
- Flexibility: No "One Size Fits All"
- EU Role: Facilitating and Guiding but not Leading or Owning
- **Majority** of TP "Strategic Research Agendas", where appropriate, are taken into account in Themes of FP7 – particularly in Theme 4 "NMP"
- A **very few** Strategic Research Agendas: Identified with industry according to specific criteria may become **"Joint Technology Initiatives"** – *much larger political commitment*

Information

- EU research:

  http://europa.eu.int/comm/research
- Seventh Framework Programme and SPs:
  http://europa.eu.int/comm/research/future/index_en.cfm
- Information on research programmes and projects:

  http://www.cordis.lu
- NMP Industrial Research Magazine
  http://europa.eu.int/comm/research/industrial_technologies/lists/magazine_en.html /
- Nanotechnologies:

  http://www.cordis.lu/nanotechnologies
- RTD info magazine:

  http://europa.eu.int/comm/research/rtdinfo

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ 7ο ΠΠ (1/2) (ΓΓΕΤ Δεκέμβριος 2005)

Μάρτιος 2006

- Η ανταγωνιστική βάση και η προώθηση της αριστείας θα πρέπει να αποτελέσουν το βασικό κριτήριο για την χρηματοδότηση δράσεων
- Οι θεματικές προτεραιότητες του ειδικού προγράμματος συνεργασία ανταποκρίνονται σε σημαντικό βαθμό στα ελληνικά ενδιαφέροντα
- Η Ελλάδα αποδέχεται τους στόχους των ΚΤΠ (συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα αλλά εκφράζει σημαντικές επιφυλάξεις όσον αφορά τους μηχανισμούς εφαρμογής τους
- Για τις ΚΤΠ υποστηρίζουμε την διαφάνεια των διαδικασιών και την ισότιμη δυνατότητα συμμετοχής των ενδιαφερομένων Υγεία

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ 7ο ΠΠ (2/2) (ΓΓΕΤ Δεκέμβριος 2005)

Μάρτιος 2006

- Η Ελλάδα υποστηρίζει την ενίσχυση της έρευνας για τις ΜΜΕ
- Ο καθορισμός ενός ποσοστού τουλάχιστον 15% του προϋπολογισμού του προγράμματος «Συνεργασία» για τις ΜΜΕ θα ενθαρρύνει την συμμετοχή τους
- Η Ελλάδα θεωρεί πολύ σημαντικό θέμα τους κανόνες και τα μέτρα που θα εφαρμοστούν για την διάδοση της γνώσης και τη μεταφορά τεχνολογίας

ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΙΔΕΕΣ

Μάρτιος 2006

- Η Ελλάδα υποστηρίζει την δημιουργία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας, με στόχο να συμβάλλει στην ενίσχυση της βασικής έρευνας και την προώθηση της αριστείας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, την παραγωγή νέας γνώσης και την ολοκλήρωση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, καθοδηγούμενο από ένα αυτόνομο επιστημονικό συμβούλιο

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Μάρτιος 2006

- Η διαχείριση πρέπει να γίνεται με απόλυτη διαφάνεια, ευελιξία και την απαιτούμενη συνοχή στην συνολική διαχείριση των διαφόρων προγραμμάτων
- Η ανάθεση διοικητικών και διαχειριστικών αναγκών σε εξωτερικούς παράγοντες θα πρέπει να γίνεται υπό το φώς της διαφάνειας και του αισθήματος της εμπιστοσύνης εκ μέρους των συμμετεχόντων

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ 7ου ΠΠ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μάρτιος 2006

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

- Για την ενίσχυση μεμονωμένων ομάδων
- Για την συμμετοχή σε ΚΟΙΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ
- Για την σύνδεση εθνικών προγραμμάτων σε πρωτοβουλίες ERANET PLUS

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ 7ου ΠΠ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μάρτιος 2006

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

- Για την ενίσχυση της βασικής έρευνας

  - Προώθηση στην Ελλάδα της Βασικής Έρευνας με κύριο κριτήριο την επιστημονική Αριστεία, όπως αυτή κρίνεται σε διεθνές επίπεδο από άλλους επιστήμονες- ερευνητές.
  - Προβολή της Βασικής Έρευνας ως βασικού μοχλού μετάβασης στην κοινωνία της γνώσης και ως απαραίτητου συστατικού της Ανωτάτης Παιδείας.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ 7ου ΠΠ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μάρτιος 2006

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

- Για την ενίσχυση της εφαρμοσμένης έρευνας

  - Ενίσχυση σε θεματικά Δίκτυα Αριστείας σύμφωνα με τους τομείς εθνικής προτεραιότητας με προϋπόθεση την ουσιαστική συμμετοχή της βιομηχανίας από την Ελλάδα και το Εξωτερικό
  - Δημιουργία μεγάλων κοινοπραξιών (με συμμετοχή επιχειρήσεων και οργανισμών εκτός Ελλάδος) με σαφείς στόχους που θα εντάσσονται στον στρατηγικό σχεδιασμό της χώρας. Στις κοινοπραξίες συμμετέχουν τα κέντρα αριστείας της κάθε θεματικής περιοχής. Βασικό κριτήριο έγκρισης προτάσεων πρέπει να είναι η ποιότητα των παραδοτέων με σαφείς και μετρήσιμους στόχους.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ 7ου ΠΠ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μάρτιος 2006

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

- Τομείς εθνικής προτεραιότητας:
  - Πληροφορική και τηλεπικοινωνίες
  - Βιοτεχνολογία (Υγεία, Γεωργία)
  - Περιβάλλον
  - Ενέργεια – Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
  - Πολιτιστική κληρονομιά
- Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα
- Δημιουργία ανταγωνιστικών ομάδων με Ευρωπαϊκή προοπτική αλλά με έμφαση και σε εθνικές προτεραιότητες

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ 7ου ΠΠ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μάρτιος 2006

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

⌦Για την συμμετοχή σε ΚΟΙΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

- Οργάνωση του εθνικού χώρου έρευνας με συμμετοχή επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων, ώστε να είναι δυνατή η συγκροτημένη παρουσία της χώρας σε ΚΤΠ

- Αλλαγή του νομικού πλαισίου, ώστε να είναι δυνατή η συμμετοχή της χώρας μας σε τέτοιου είδους πρωτοβουλίες
- Πρόβλεψη για διάθεση πόρων από τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΚΠΣ. Είναι ανάγκη να προβλεφθούν οι δράσεις αυτές στο πλαίσιο του σχεδιασμού των εθνικών μας προγραμμάτων.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ 7ου ΠΠ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μάρτιος 2006

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

- Για την σύνδεση εθνικών προγραμμάτων σε πρωτοβουλίες ERANET PLUS

- Η Ελλάδα συμμετέχει σε περίπου 20 προγράμματα ERANET με στόχο τον συντονισμό εθνικών ερευνητικών προγραμμάτων, όπως
  - Τεχνολογίες Υδρογόνου και Κυψέλες Καυσίμου
  - Εφαρμοσμένη κατάλυση
  - Τεχνολογική προοπτική
  - Συνεργασία στα Βαλκάνια
  - Πράσινη ενέργεια από τον ήλιο
  - Οικοδομώντας τον εργασιακό χώρο του αύριο
  - Ικανοποιώντας τις ανάγκες του 21ου αιώνα
  - Δίκτυο για ωκεανογραφία
  - Το σύνολο είναι πιό μεγάλο από τα συστατικά του
  - Ευρωπαϊκή διάσταση στην έρευνα για ΜΜΕ
  - Καθαρή ενέργεια από ορυκτά καύσιμα

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ 7ου ΠΠ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μάρτιος 2006

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

- Για την σύνδεση εθνικών προγραμμάτων σε πρωτοβουλίες ERANET PLUS

- Τα προγράμματα ERANET κλειδί στην οργάνωση του ερευνητικού ιστού της χώρας κατά θεματικές ενότητες
- Μεγάλη συμβολή στην δικτύωση ερευνητικών ομάδων από Ελλάδα με ομάδες του εξωτερικού
- Στόχος η προκήρυξη προγραμμάτων με την μέθοδο της μεταβλητής γεωμετρίας
- Αλλαγή του νομικού πλαισίου, ώστε να είναι δυνατή η συμμετοχή της χώρας μας σε τέτοιου είδους πρωτοβουλίες
- Πρόβλεψη για διάθεση πόρων από τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΚΠΣ. Είναι ανάγκη να προβλεφθούν οι δράσεις αυτές στο πλαίσιο του σχεδιασμού των εθνικών μας προγραμμάτων.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ 7ο ΠΠ

Μάρτιος 2006

- Η Ελληνική συμμετοχή θα διατηρηθεί στο επίπεδο του 6ου ΠΠ
  - Ικανότητα προσαρμογής των Ελλήνων σε νέους όρους συμμετοχής
  - Τα μικροτέρου μεγέθους προγράμματα πλεονέκτημα για τους Έλληνες
  - Νέο νομικό πλαίσιο καταλύτης στην ενεργοποίηση νέων ερευνητικών ομάδων

- Κυριότερα εμπόδια στην αύξηση της Ελληνικής συμμετοχής
  - Μεγάλη συγκέντρωση προγραμμάτων σε ΤΠ και ΚΤΠ κάνει δύσκολη την συμμετοχή μικρών ομάδων
  - Έλλειψη κινήτρων από μεγάλες χώρες να συμπεριλάβουν ομάδες από μικρές χώρες
  - Συμμετοχή νέων κρατών μελών
  - Η έλλειψη εθνικής χρηματοδότησης της έρευνας